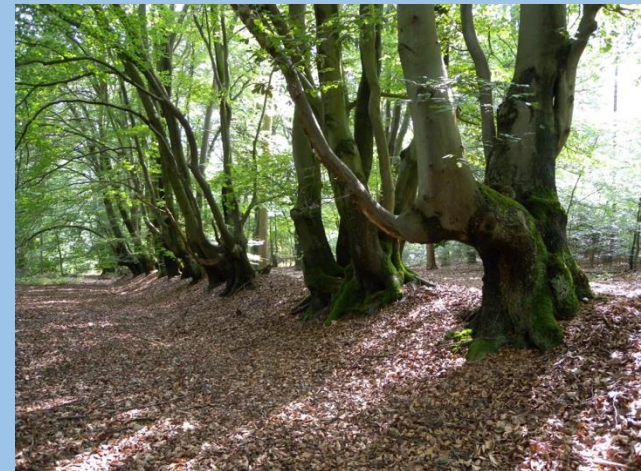
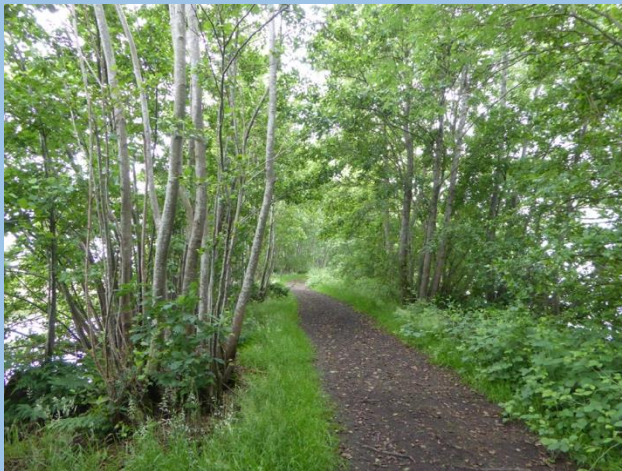

De wilde flora van bomen en struiken

ons groene erfgoed

foto's en tekst: Bert Maes

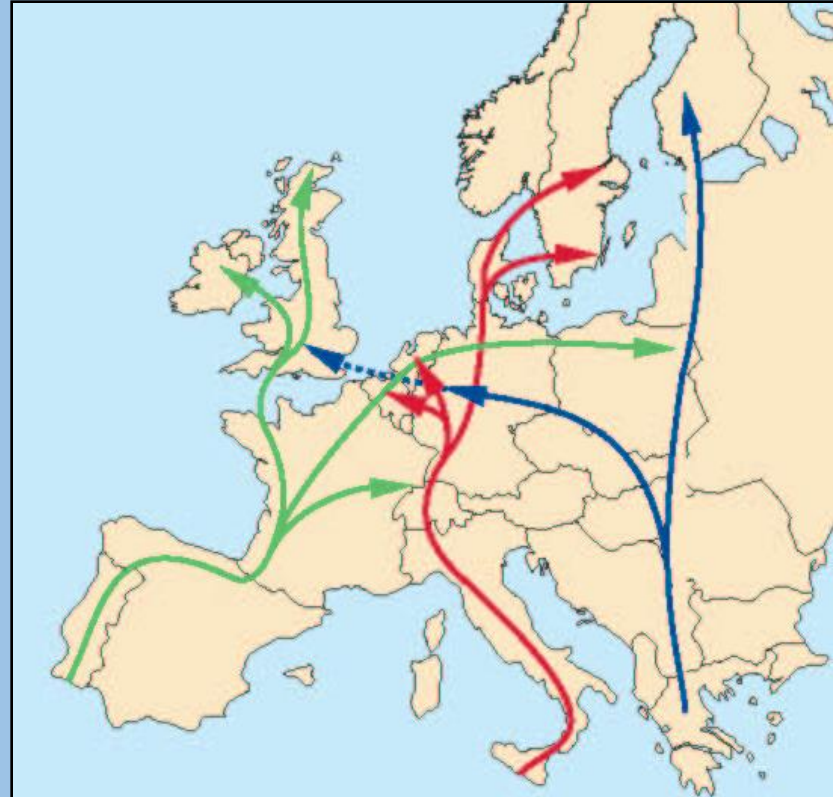

Migratie van eiken na de ijstijd

(volgens DNA-onderzoek)

Verschuivingen van bossen!!

- Spaanse route
- Italiaanse route
- Balkanroute ?

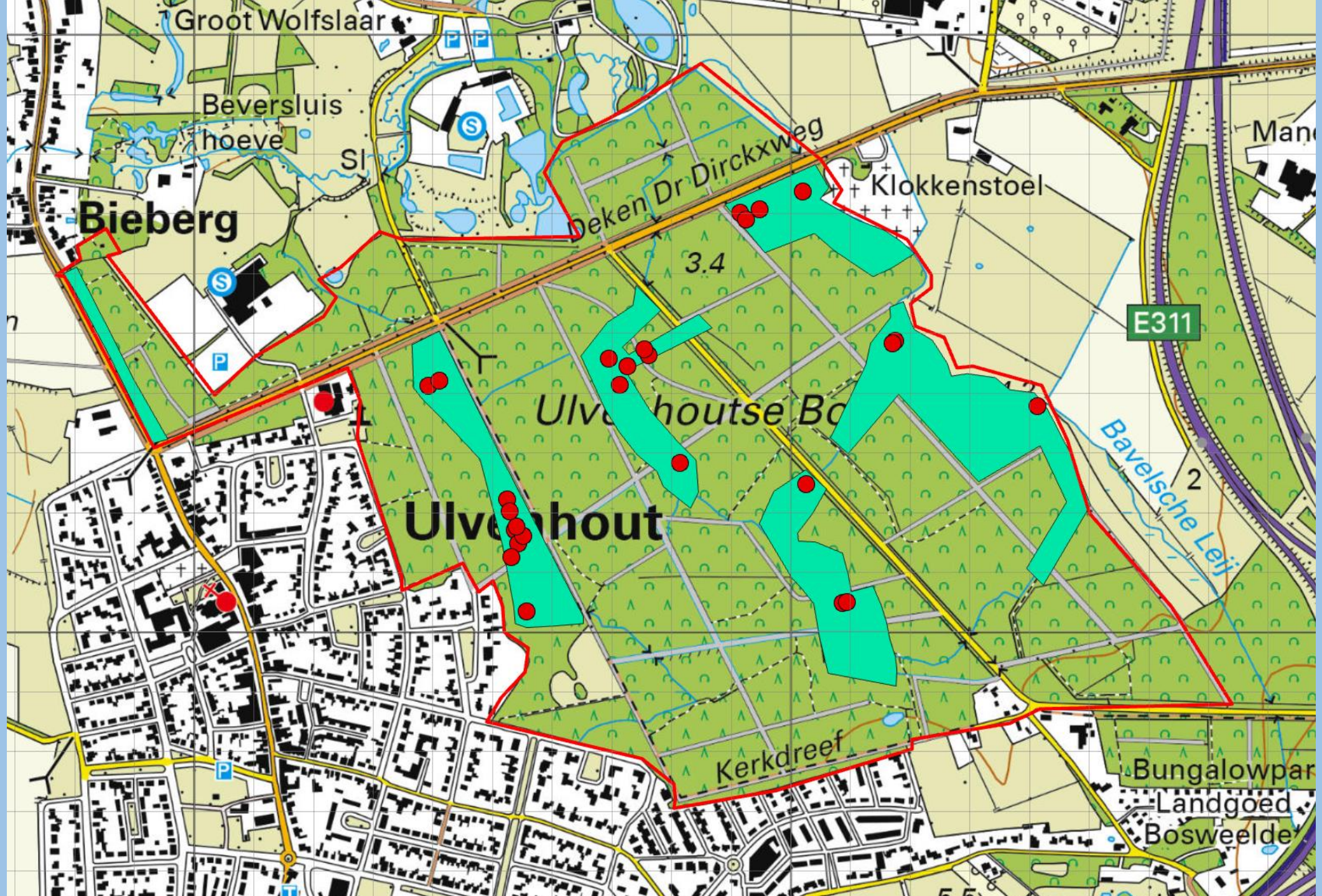

Fauna en bomen

Bosbodemonderzoek

5000 jaar oude hazelnoten

Sporkehout (vuilboom)

Sporkehout: leemwanden, medicijn,
bijenkorfspijlen, houtskool,
honing, houten spijkers

sporkehout

Huizenga; Oogst; 2011

Twée soorten groene cultuurhistorie en erfgoed

Achterhoek

Een lindewoud in Zuid-Limburg

Veluwe

Hakhoutstoofje

Eikenstoof Veluwe 36 meter! Spaanse migratielijn

Hakhoutstoof van beuk 35 meter omtrek

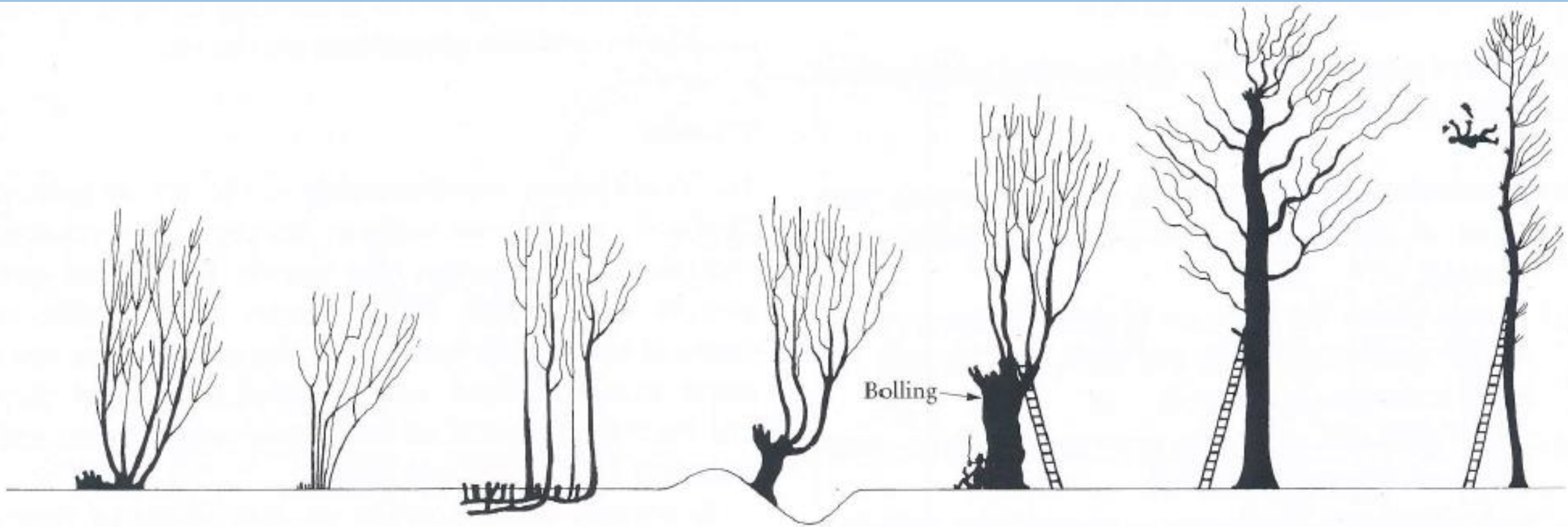

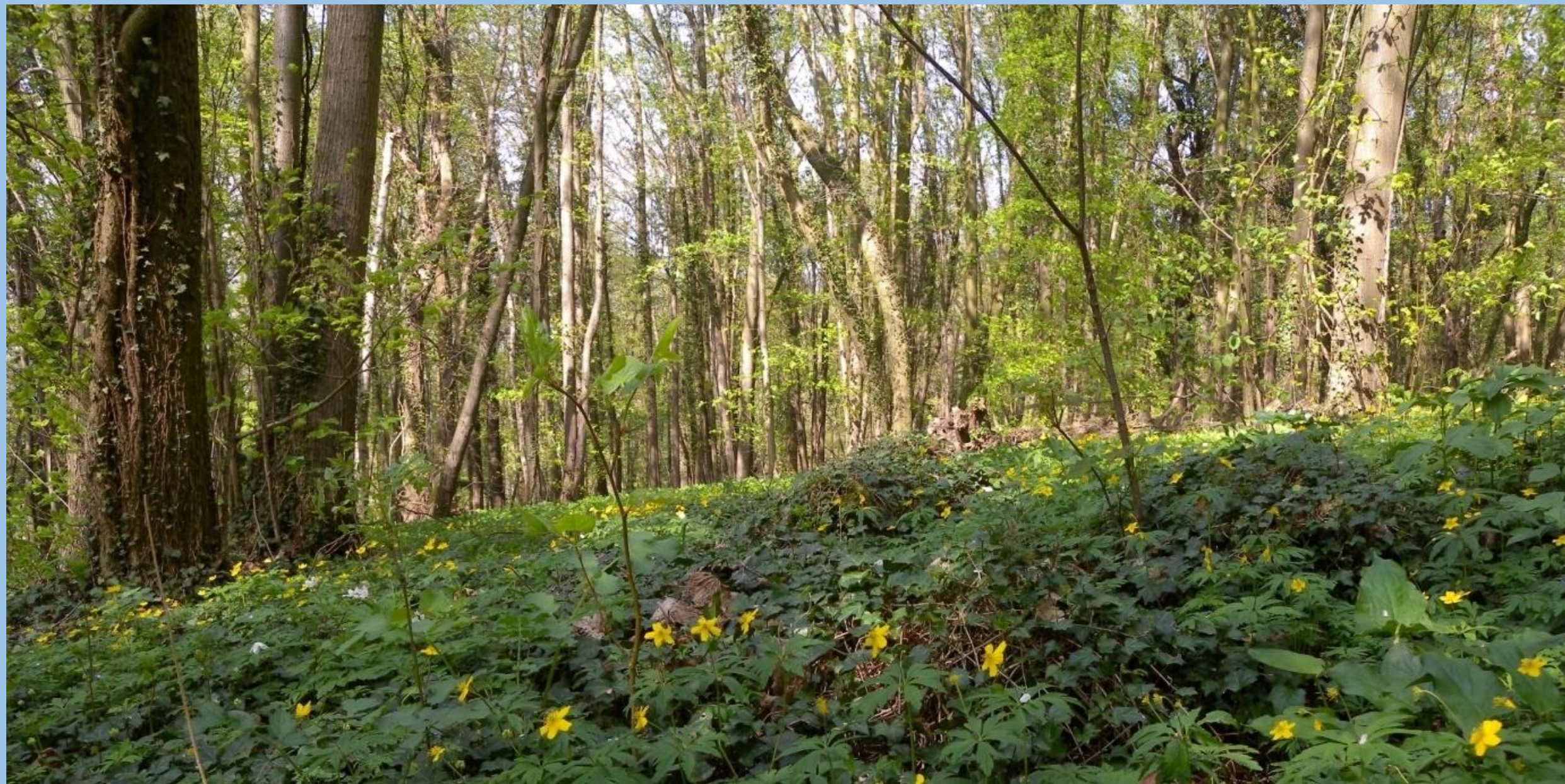
Rackham 2003, snoei- en hakvormen

Nuenen, ca. 1885

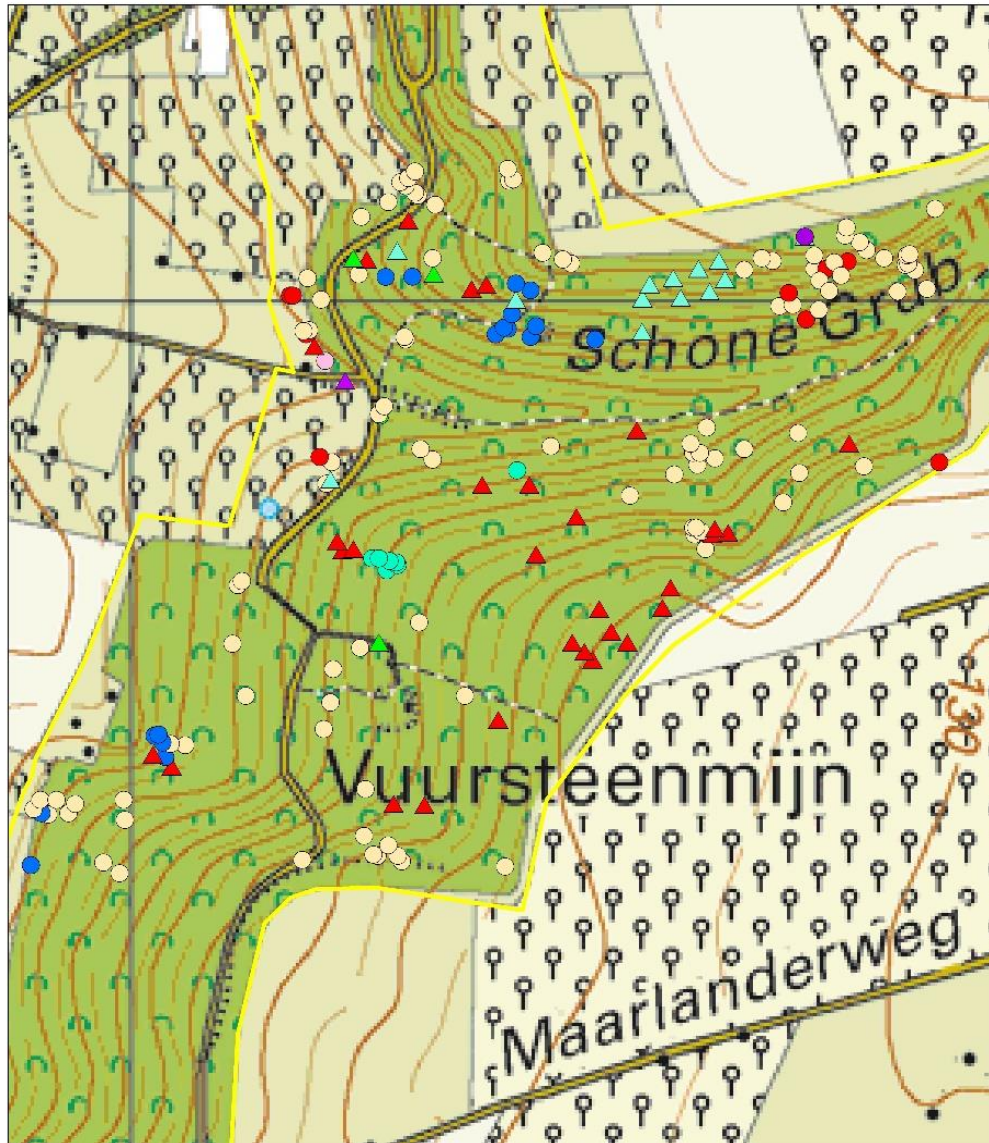

plussen en minnen

Natura 2000 bos met houtteeltbomen: Amerikaanse eik

exoten

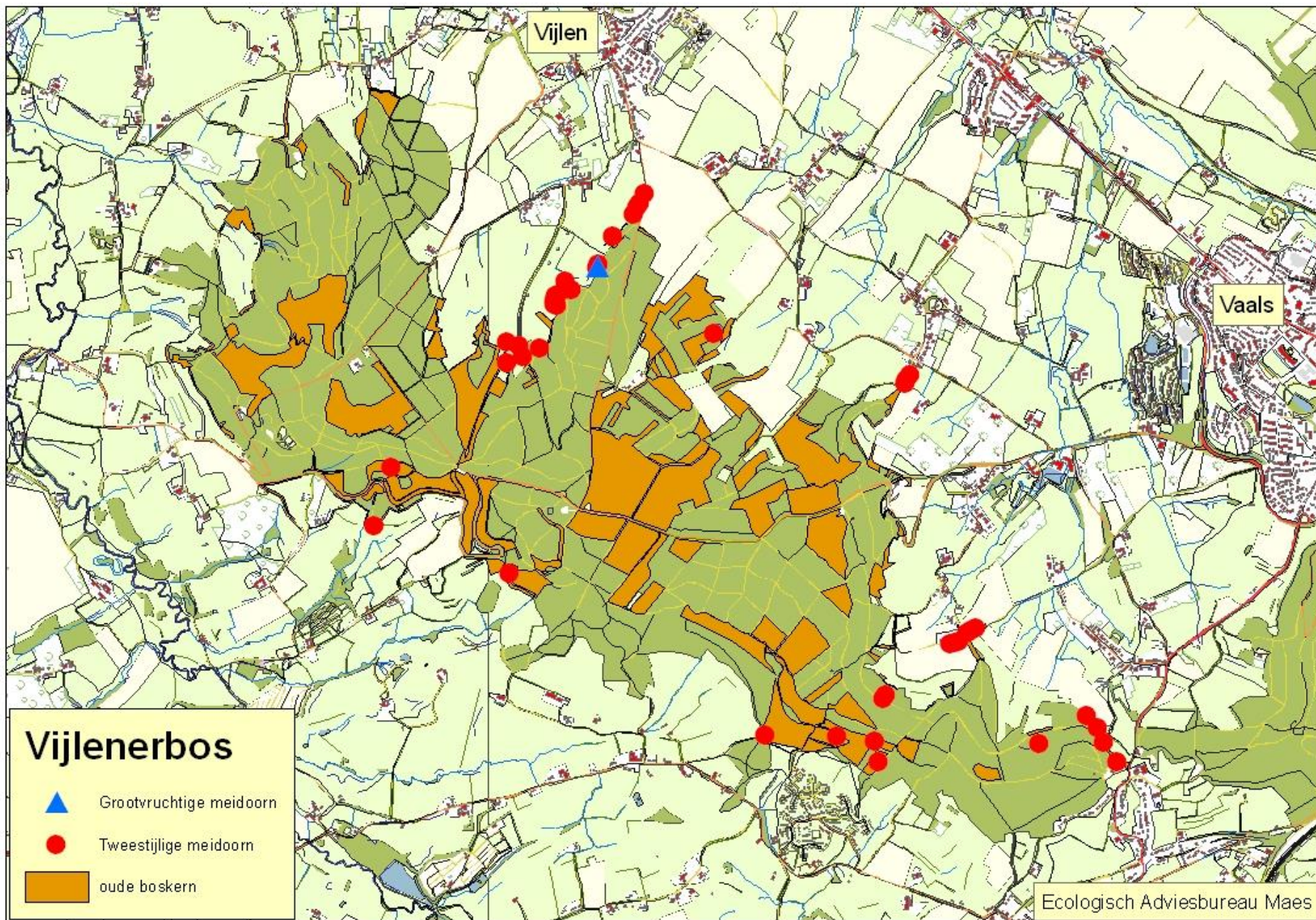

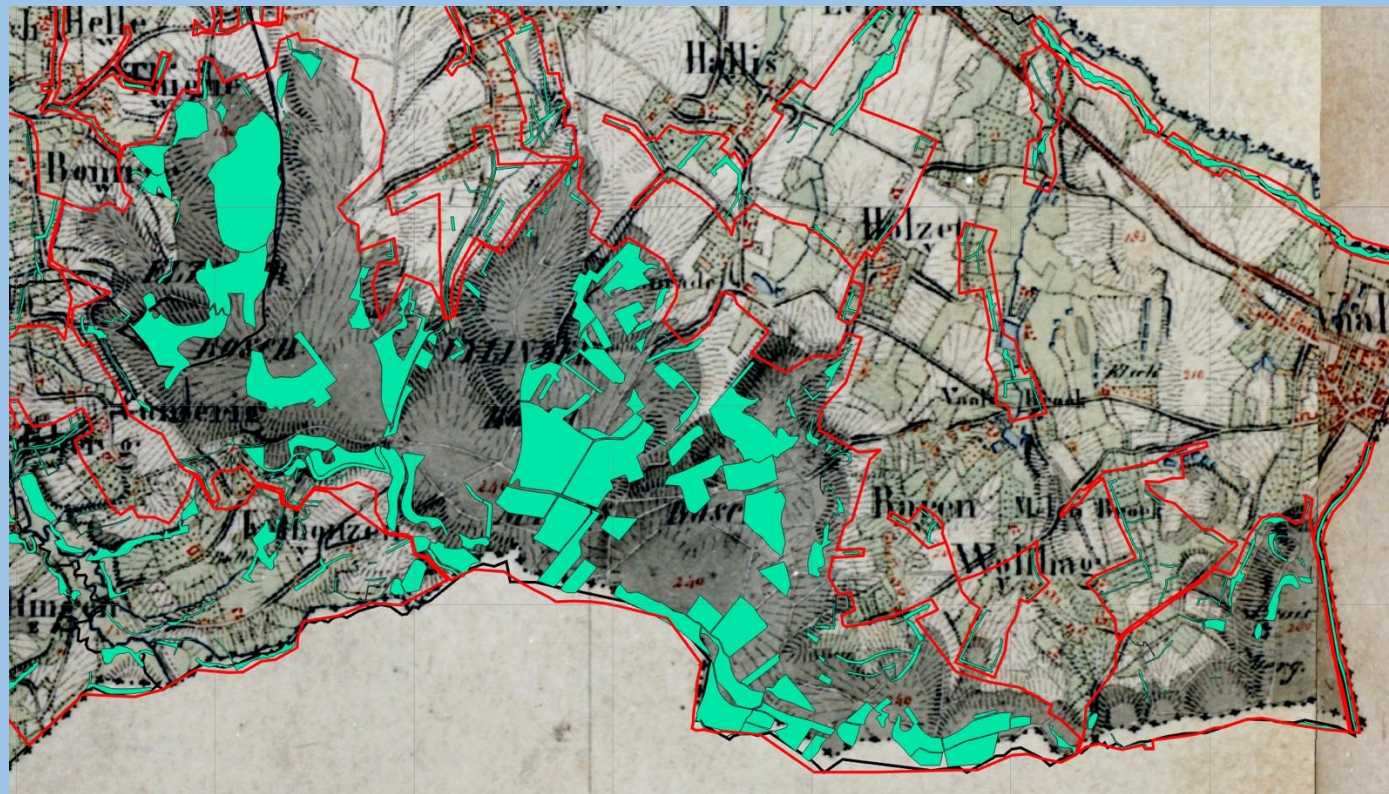
Exoten en inheemse bomen van niet-autochtone herkomst Schone grub - Savelsbos

exotekartering 2018

Soort:

- ▲ *Acer platanoides*
- ▲ *Acer pseudoplatanus*
- *Castanea sativa*
- ▲ *Cornus sanguinea*
- *Fagus sylvatica*
- *Populus tremula*
- *Populus x canadensis* (*P. nigra* x *deltoides*)
- *Populus*; *Populus alba*; *Populus x canescens*
- *Prunus avium*
- ▲ *Quercus rubra*
- *Robinia pseudoacacia*

Invasieve esdoorns in Savelsbos

Zoekplaatje Viltroos

oplossingen

bosreservaat, aan de natuur overlaten

Een spontaan bos op een oude akker

Drenthe

Achterhoek bij Winterswijk

Savelsbos

Spontane wilde lindes

Eén groeiplaats van de Taxus bij Winterswijk de boog van 6000 jaar (Dr)

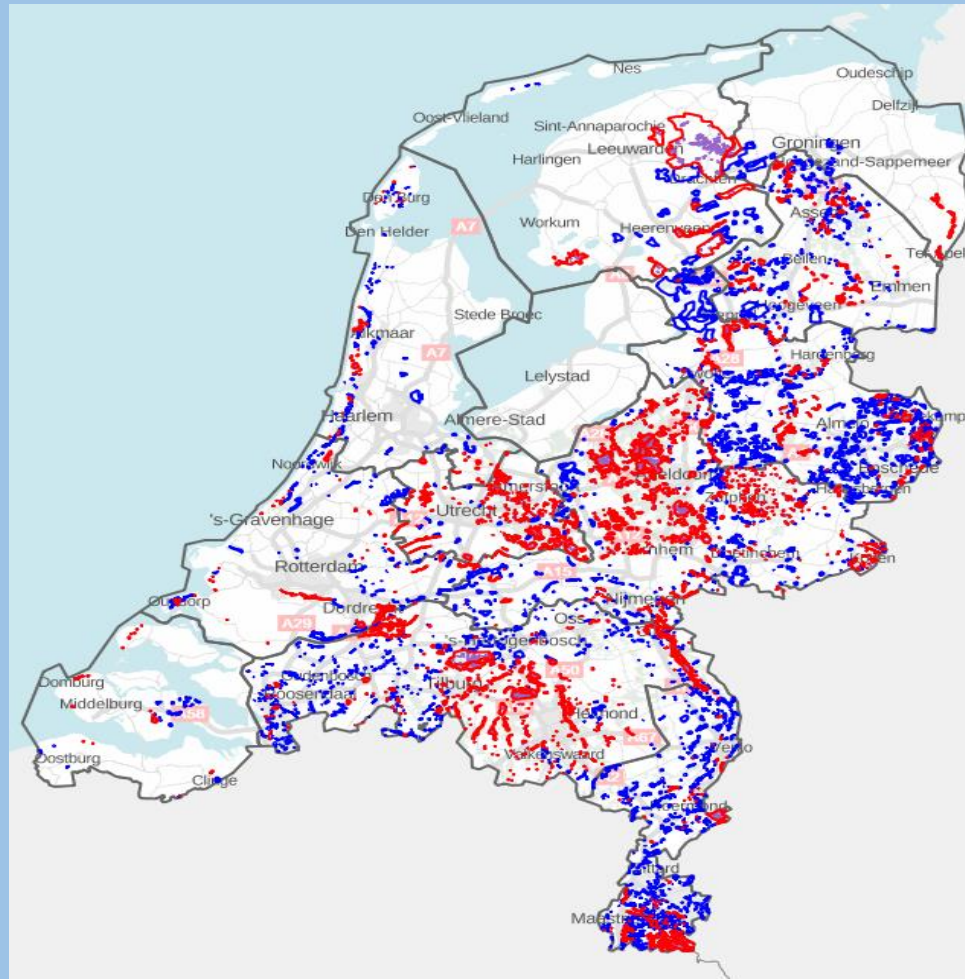

Toestand van het genetisch erfgoed

- **Zeldzaam**: nog geen 3% van alle landschapselementen met wilde bomen en struiken
- **Bedreigd**: meer dan de helft van de circa 100 soorten is kwetsbaar en loopt gevaar.
- **Uitgestorven of nog een enkel ex.:** 7 soorten
- **Uitgestorven regionaal:** > 5 soorten

Atlas van het landschappelijk groen erfgoed van Nederland

www.landschapinnederland.nl/kaart-groen-erfgoed

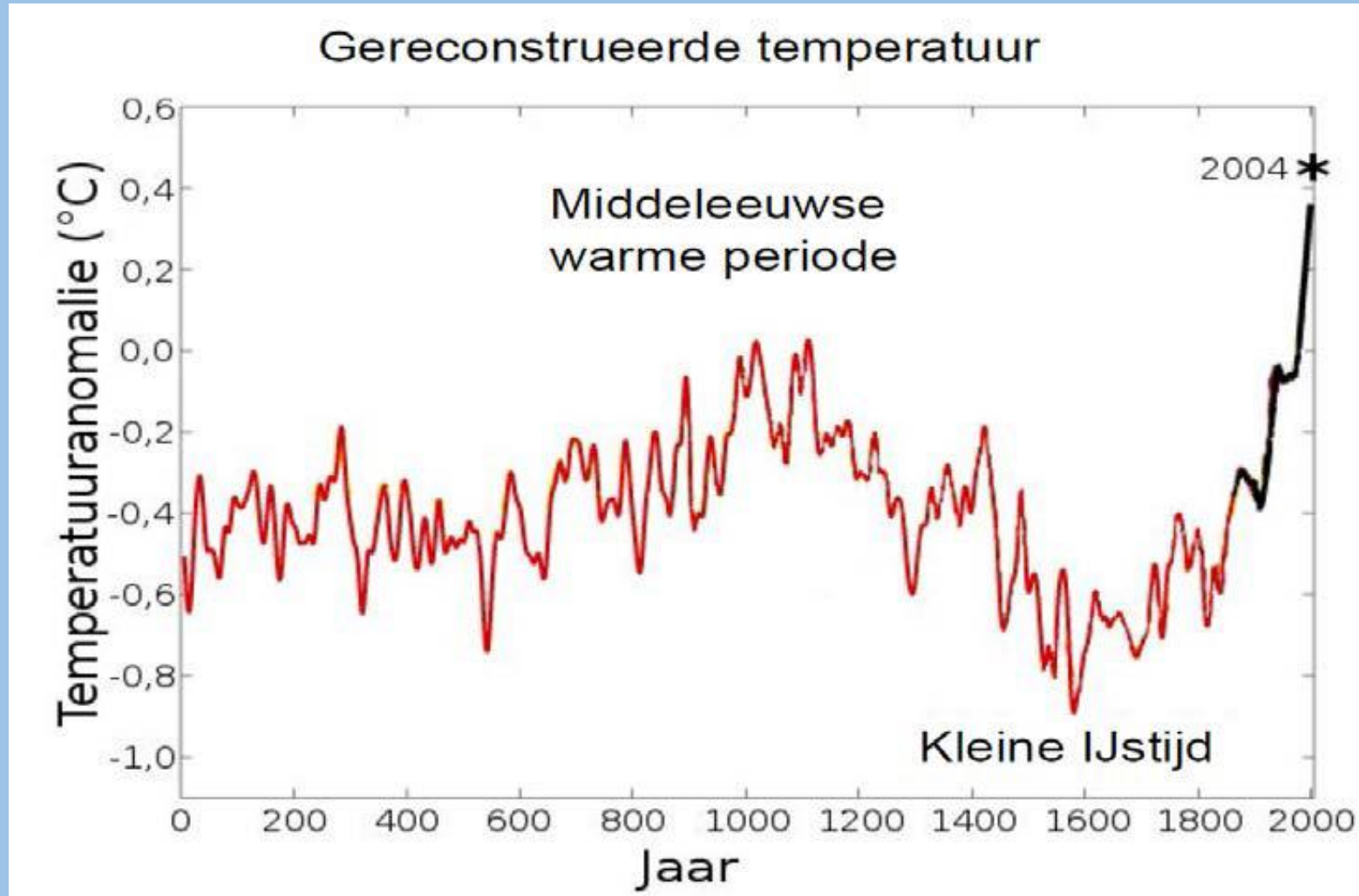

Genenbank wilde appel

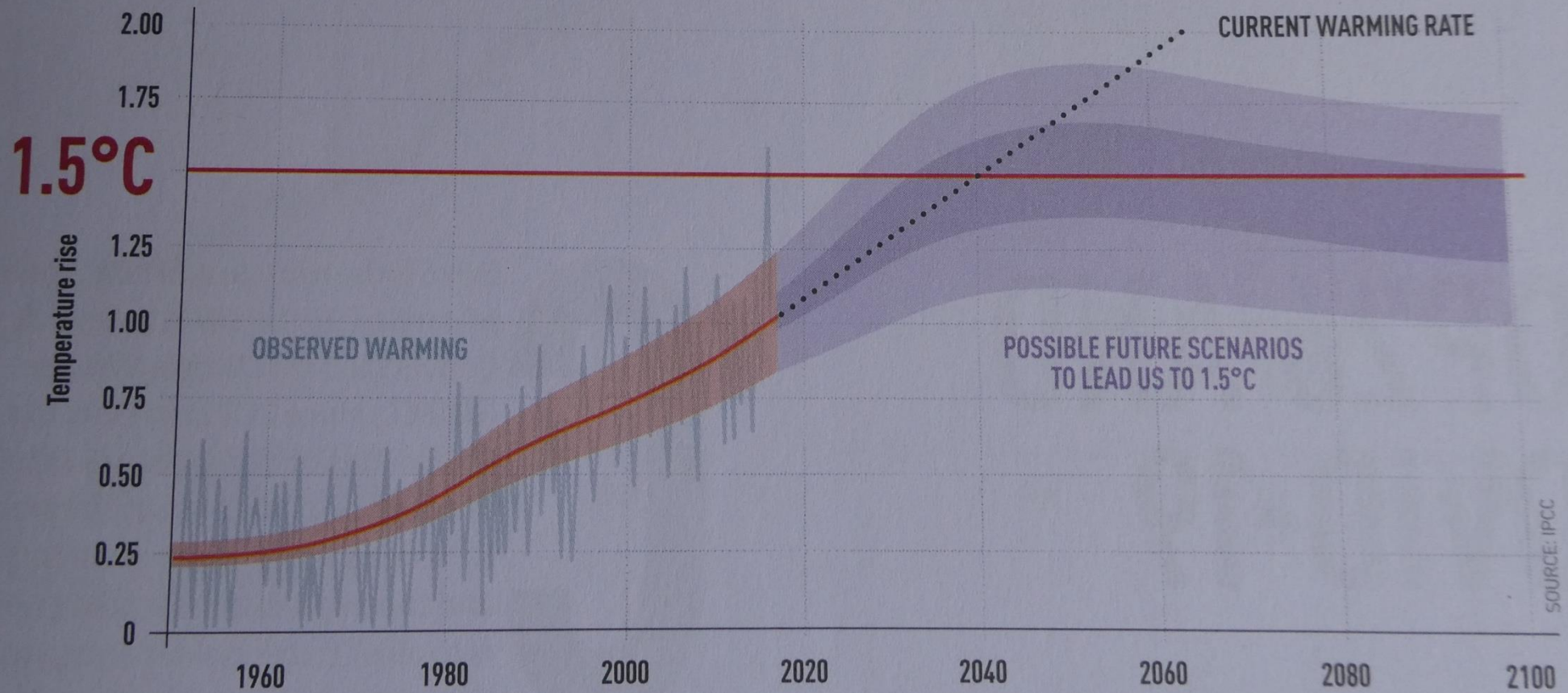

Klimaatverandering

Klimaat

Most climate scenarios see us overshooting a 1.5°C temperature rise and then bringing global temperatures back down

Oogst beukennootjes

Invasieve esdoorns in Savelsbos

Niet eerder is een boek over de wilde houtige gewassen van Nederland en Vlaanderen, in relatie tot de standplaatsen, in deze omvang verschenen. Het is het resultaat van meer dan dertig jaar onderzoek en veldinventarisatie. Soorten bomen en struiken werden ontdekt waarover, verrassend genoeg, niet bekend was dat ze hier voorkomen. Ook blijkt dat de wilde populaties van onze inheemse bomen en struiken tot de bedreigde flora behoort. Dit boek is het logische vervolg op het boek 'Inheemse bomen en struiken in Nederland en Vlaanderen' (3e druk 2013). Daarin wordt ingegaan op de soorten, hoe ze te herkennen zijn, waar ze globaal groeien en hun cultuurhistorie. Deze wilde bomen- en struikenatlas zoomt per provincie in op die landschapsgebieden en landschapselementen waar wilde bomen en struiken actueel voorkomen. Het is vooral een naslagwerk, maar ook te gebruiken als reis- en excursiegids. Een boek als dit kan nooit helemaal compleet zijn. De belangrijkste locaties zijn in dit boek te vinden en aanvullingen erop zijn zeker welkom.

De atlas is vooral ook bedoeld om onze zeldzame en kwetsbare populaties wilde bomen en struiken onder de aandacht te brengen en hun achteruitgang te stoppen. Kennis van de inheemse wilde bomen en struiken en van hun locaties is noodzakelijk voor een goed instandhoudingsbeheer. Kennis leidt ook tot meer plezier en genoeg in de bomen en struiken die in onze klimaatzone van nature voorkomen. Veel soorten groeien al duizenden jaren samen met de bewoners en de verwachting is dat ze, ook met de klimaatsveranderingen, tegen een stootje kunnen. Redenen om er extra zuinig mee om te gaan.

ISBN 978-94-92576-38-5

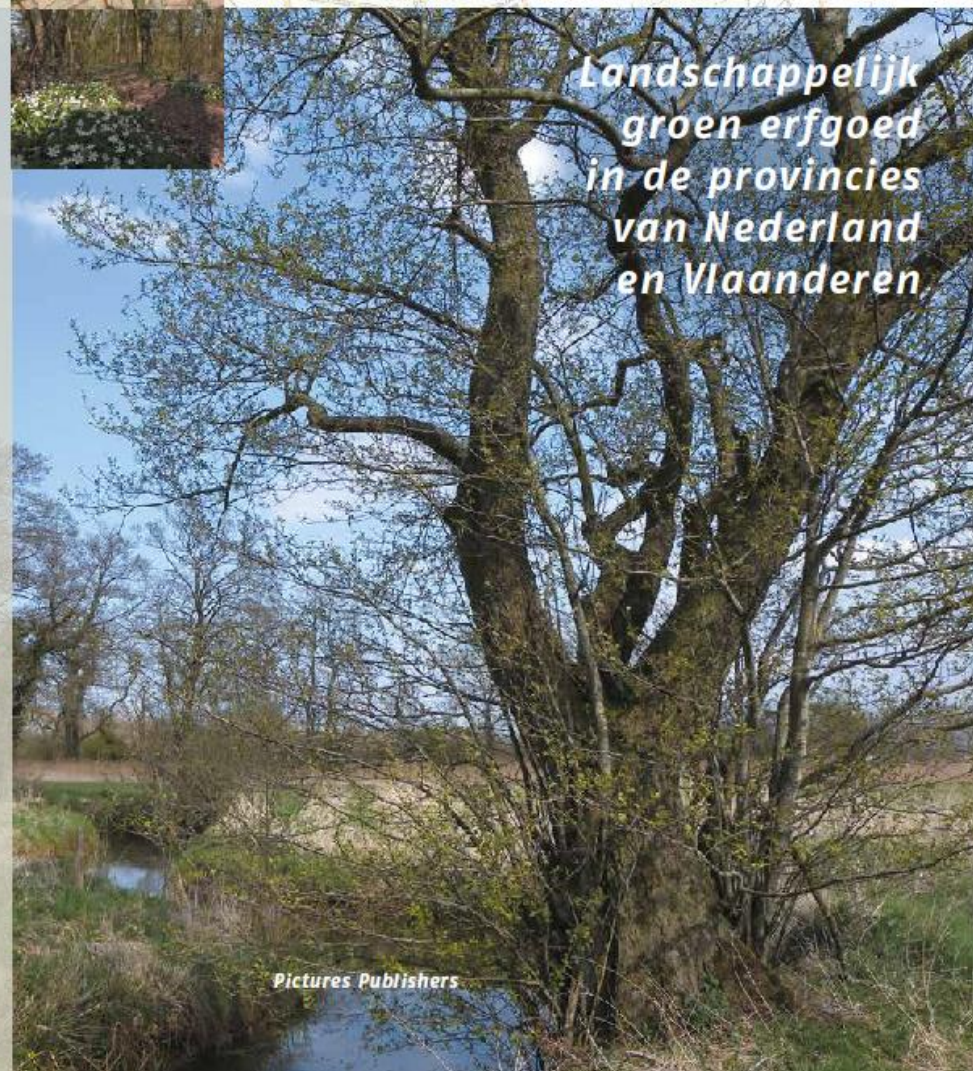
9 789492 576385 >

Bert Maes
Piet Bremer
Otto Brinkkemper
Lucien Calle
Eric Cosyns
Emma van den Dool
Karel Leenders
René van Loon
Bart Opstaele
Joan van der Velden
Ruut Wegman
Henk Woldring
Arnout Zwaenepoel

Atlas

wilde bomen en struiken

Pictures Publishers

VELDGIDS

Wilde bomen en struiken

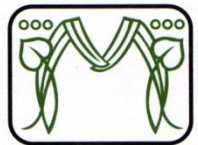

KNNV UITGEVERIJ

LODEWIJK VAN KEMENADE
BERT MAES

EINDE

Bert Maes,

**Ecologisch
Adviesbureau
Maes**